

УДК 378.147:796.071.4:796.012.412
DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-295-299

КОВАЛЬОВА Юлія –

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спортивних ігор та масових видів спорту
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4649-294X>
e-mail: 80662388196@gmail.com

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА З ФІТНЕСУ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті розглянуто актуальні питання розвитку педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу в умовах сучасних освітніх трансформацій та зростання ролі фізичної культури і оздоровчого фітнесу у формуванні здорового способу життя населення. Актуальність дослідження зумовлена підвищенням вимог до професійної діяльності фахівців у сфері фітнесу, необхідністю забезпечення безпечного, ефективного та науково обгрунтованого навчально-тренувального процесу, а також недостатньою розробленістю структури педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу як цілісної професійної якості.

Проблема дослідження полягає у відсутності єдиного наукового підходу до визначення сутності педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу та необхідності систематизації її структурних компонентів відповідно до сучасних вимог компетентнісного підходу, цифровізації освітнього середовища та професіоналізації сфери фізичної культури і спорту. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених проблемам педагогічної майстерності вчителя та тренера, питання структуривання цієї професійної якості в контексті діяльності тренера-викладача з фітнесу потребує подальшого теоретичного осмислення.

Метою статті є теоретичне обгрунтування сутності та структури педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу, визначення її основних компонентів як інтегративної професійної характеристики фахівця, здатного забезпечувати ефективну організацію оздоровчо-тренувального процесу та формування культури здорового способу життя осіб різних вікових груп.

У результаті дослідження проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «педагогічна майстерність», уточнено його зміст у контексті професійної діяльності тренера-викладача з фітнесу та сформульовано авторське визначення цього феномену як інтегративної характеристики професійної діяльності, що відображає рівень сформованості психолого-педагогічної, методичної та оздоровчо-фітнесової компетентностей, професійно важливих особистісних якостей і здатність результативно організовувати безпечний навчально-тренувальний процес.

Обгрунтовано структуру педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу, яка включає взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-ціннісний, професійно-технологічний, комунікативно-педагогічний та інноваційно-рефлексивний. Визначено їх зміст, функції та роль у забезпеченні ефективності професійної діяльності фахівця у сфері фітнесу. Узагальнені результати дослідження можуть бути використані у процесі професійної підготовки майбутніх тренерів, розробленні освітніх програм, методичних матеріалів і системи діагностики рівня сформованості педагогічної майстерності фахівців у сфері фітнесу.

Ключові слова: педагогічна майстерність; тренер-викладач з фітнесу; професійна компетентність; структура педагогічної майстерності; професійна підготовка; навчально-тренувальний процес; здоровий спосіб життя.

KOVALOVA Yuliia –

Candidate of Pedagogical,
Senior Lecturer of the department of Sports
Games and Popular Sports
of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4649-294X>
e-mail: 80662388196@gmail.com

THE ESSENCE AND STRUCTURE OF THE PEDAGOGICAL MASTERY OF A FITNESS COACH-INSTRUCTOR IN THE CONTEXT OF MODERN PROFESSIONAL TRAINING

The article addresses the current issues of developing pedagogical mastery of a fitness trainer in the context of modern educational transformations and the increasing role of physical culture and health-related fitness in promoting a healthy lifestyle among the population. The relevance of the study is determined by the growing professional requirements for specialists in the fitness sector, the need to ensure a safe, effective, and scientifically grounded training process, as well as the insufficient development of the structure of pedagogical mastery of a fitness trainer as a holistic professional quality.

The problem of the study lies in the absence of a unified scientific approach to defining the essence of pedagogical mastery of a fitness trainer-instructor and the need to systematize its structural components in accordance with the requirements of the competency-based approach, digitalization of the educational environment, and innovative development of the field of physical culture and sports. Despite the significant number of scientific works devoted to the issues of pedagogical mastery of teachers and coaches, the problem of structuring this professional quality in the context of the professional activity of a fitness trainer requires further theoretical substantiation.

The purpose of the article is to theoretically substantiate the essence and structure of pedagogical mastery of a fitness trainer-instructor and to determine its main components as an integrative professional characteristic of a specialist capable of ensuring the effective organization of the health and training process and the formation of a culture of a healthy lifestyle among individuals of different age groups.

As a result of the study, scientific approaches to the interpretation of the concept of "pedagogical mastery" were analyzed, its content was clarified in the context of the professional activity of a fitness trainer-instructor, and the author's definition of this phenomenon was formulated as an integrative characteristic of professional activity that reflects the level of formation of psychological-pedagogical, methodological, and fitness-health competencies, professionally significant personal qualities, and the ability to effectively organize a safe training process.

The structure of pedagogical mastery of a fitness trainer-instructor is substantiated and includes interrelated components: motivational-value, professional-technological, communicative-pedagogical, and innovative-reflective. Their content, functions, and role in ensuring the effectiveness of professional activity in the fitness sector are determined. The generalized results of the study can be used in the

professional training of future fitness trainers, in the development of educational programs, methodological materials, and systems for assessing the level of formation of pedagogical mastery of specialists in the field of fitness.

Key words: *pedagogical mastery; fitness trainer-instructor; professional competence; structure of pedagogical mastery; professional training; training process; healthy lifestyle.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний етап розвитку системи фізичної культури і спорту, зокрема сфери оздоровчого фітнесу, характеризується суттєвими трансформаціями, пов'язаними з інтенсифікацією освітніх процесів, цифровізацією навчально-тренувальної діяльності та зростанням соціального запиту на формування здорового способу життя населення. У цих умовах особливої значущості набуває професійна діяльність тренера-викладача з фітнесу як фахівця, який поєднує педагогічні, організаційні, оздоровчі та виховні функції.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення якості професійної підготовки таких фахівців, що передбачає не лише оволодіння ними спеціальними знаннями та методиками фізичного тренування, а й формування високого рівня педагогічної майстерності як інтегративної професійної якості. Саме педагогічна майстерність забезпечує ефективність організації навчально-тренувального процесу, індивідуалізацію фізичних навантажень, формування мотивації до систематичних занять фізичною активністю та підтримку безпечних умов занять фітнесом.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених проблемам педагогічної майстерності вчителя та тренера, у сучасній педагогічній науці відсутній єдиний підхід до трактування її сутності в контексті професійної діяльності тренера-викладача з фітнесу. Більшість досліджень розглядають педагогічну майстерність або в загально-освітньому контексті, або в межах спортивної підготовки, що не повною мірою відображає специфіку фітнес-індустрії як динамічної, міждисциплінарної та клієнто-орієнтованої сфери. Проблема полягає у недостатній теоретичній розробленості структури педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу, відсутності її цілісного наукового обґрунтування та систематизації її компонентів відповідно до сучасних вимог компетентного підходу. Це ускладнює процес професійної підготовки майбутніх фахівців, розроблення ефективних освітніх програм та критеріїв оцінювання їх професійної діяльності.

Додаткову актуальність дослідженню надає впровадження інноваційних та цифрових технологій у сферу фітнесу, що змінює характер взаємодії між тренером і клієнтом, підвищує вимоги до комунікативної культури, рефлексивних умінь та здатності до постійного професійного саморозвитку. Таким чином, актуальність проблеми зумовлена потребою наукового обґрунтування сутності та структури педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу як ключової умови підвищення якості професійної підготовки фахівців у сфері фізичної культури, забезпечення ефективності оздоровчо-тренувального процесу та формування культури здорового способу життя в суспільстві.

Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності, змісту та структури педагогічної майстер-

ності тренера-викладача з фітнесу на основі аналізу сучасних наукових підходів, а також обґрунтування її основних компонентів як інтегративної професійної якості сучасного фахівця у сфері фізичної культури та оздоровчого фітнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Феномен педагогічної майстерності є предметом уваги багатьох видатних вітчизняних та зарубіжних педагогів і психологів, праці яких засвідчують її багатоаспектний розгляд. Так, В. Андрущенко, В. Бех, М. Бойченко, В. Журавський, М. Згуровський, Б. Клименко, В. Лутай, Ю. Малиновський, М. Михальченко, В. Огнев'юк, М. Романенко, Н. Скотна, М. Степко, В. Цикін, В. Шинкарук та інші досліджували систему професійної підготовки вчителя та формування його педагогічної майстерності. Л. Анциферова, Л. Бабич, Г. Балл, Є. Барбіна, В. Бутенко, І. Зязюн, Г. Кондратенко, Л. Крамущенко, І. Кривонос, Н. Кузьмина, М. Лазарев, В. Сухомлинський та інші висвітлювали місце та роль педагогічної майстерності в системі професійних характеристик учителя. Ю. Азаров, Л. Білієнко, В. Кан-Калик, Р. Кузьменко, А. Луцок, Г. Сагач, Т. Стратан, Т. Тхоржевська, С. Швидка досліджували формування педагогічної майстерності вчителя засобами навчально-виховного процесу. Аспекти формування професійної майстерності вчителів фізичного виховання досліджувалися українськими науковцями Е. Вільчковським, С. Гаркушою, О. Дубогай, Н. Козаковою, Л. Кацовой, М. Карченковою, Т. Круцевич, В. Папушою, Л. Сергієнком, А. Цюсом, Б.Шияном.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Поняття «педагогічна майстерність» є багатограним і комплексним феноменом, який широко висвітлюється в наукових дослідженнях вітчизняних і зарубіжних учених. Водночас у педагогічній науці немає консенсусу щодо тлумачення цієї дефініції, що зумовлено різноманітністю методологічних позицій і напрямів дослідження професійної діяльності педагога.

У сфері фізичної культури і спорту поняття педагогічної майстерності тренера-викладача набуває специфічного змісту та розглядається як важлива професійна характеристика, що визначає ефективність організації навчально-тренувального процесу та результативність спортивної підготовки вихованців.

Так, за визначенням Т.В. Хоми, педагогічна майстерність учителя фізичної культури трактується як сукупність якостей особистості фахівця, який володіє професійною компетентністю, впроваджує інновації в освітній процес, здатний до творчості, саморозвитку та характеризується сформованими громадянськими й морально-етичними якостями [6, с. 124]. І. С. Кліш зазначає, що педагогічна майстерність тренера – це вміння творчо визначати цільові настанови занять юних спортсменів відповідно до програми навчання конкретного виду спорту [2, с. 166].

На думку Т. В. Петровської та Г. В. Жукової, педагогічна майстерність є комплексом соціально-психологічних характеристик особистості, науково-теоретичних і методичних знань, умінь та міжособистісної компетентності, які забезпечують ефективне вирішення завдань навчання, виховання, розвитку та спортивного вдосконалення здобувачів освіти [5, с. 17].

Вагомим є також підхід запропонований Л. В. Кошевою, яка наголошує, що сучасне розуміння професійної майстерності фахівців з фізичної культури і спорту включає здатність не лише доносити знання, популярно і зрозуміло викладати матеріал, але й організувати самостійну роботу учнів, розумно і тонко «диригувати» їхньою пізнавальною активністю, спрямовувати її в потрібному напрямі. Дослідниця підкреслює, що педагогічна майстерність – це, насамперед, висока культура організаторської, управлінської, виховної, трудової, ігрової та громадської діяльності викладача, наділеного якостями творчої особистості, що дозволяє вирішувати всі питання навчально-виховної роботи разом зі студентами в умовах співдружності та співтворчості, враховуючи інтереси і рівень вихованості кожного, а також індивідуальні та психологічні особливості студентів. У своєму розвитку педагогічна майстерність проходить низку послідовних етапів і досягає найвищого рівня у формі творчої самореалізації особистості педагога [3, с. 6].

Водночас В. Папучі представив педагогічну майстерність як комплекс властивостей особистості, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі й робить можливим за мінімальних зусиль, у найкоротші терміни досягати запланованих високих результатів [4, с. 9].

Аналіз різних наукових підходів до визначення сутності поняття «педагогічна майстерність», а також узагальнення досвіду педагогічної та науково-педагогічної діяльності дають підстави сформулювати авторське трактування цього феномену в контексті сучасних освітніх реформ і розвитку системи фізичної культури і спорту. Педагогічна майстерність тренера-викладача з фітнесу є інтегративною характеристикою його професійної діяльності, що відображає рівень сформованості психолого-педагогічної, методичної та оздоровчо-фітнес компетентностей, професійно важливих особистісних якостей і здатність результативно організувати безпечний та ефективний навчально-тренувальний процес, спрямований на гармонійний фізичний розвиток, збереження і зміцнення здоров'я вихованців та формування у них культури здорового способу життя.

Аналізуючи вимоги до професійної діяльності вчителя фізичного виховання [1, 2, 3, 5] тренер-викладач з фітнесу повинен:

- володіти системою професійних знань з теорії і методики фізичного виховання, фітнесу, педагогіки, психології та анатоμο-фізіологічних особливостей розвитку осіб різних вікових груп і рівнів фізичної підготовленості;
- планувати та організувати оздоровчо-тренувальний процес відповідно до вікових, інди-

видуальних і функціональних можливостей вихованців;

- забезпечувати безпечні умови проведення занять та здійснювати контроль за станом здоров'я і фізичним розвитком осіб різних вікових груп;

- застосовувати сучасні методики та технології фітнесу, спрямовані на розвиток фізичних якостей, формування рухових умінь і навичок та зміцнення здоров'я;

- ефективно використовувати інноваційні, цифрові та інформаційно-комунікаційні технології у процесі проведення занять, моніторингу фізичної підготовленості та підвищення мотивації вихованців до занять фітнесом;

- здійснювати педагогічну взаємодію з вихованцями, формувати позитивний психологічний клімат у групі та підтримувати дисципліну під час занять;

- враховувати принципи індивідуалізації та диференціації навчання, адаптувати навантаження до рівня підготовленості осіб різних вікових груп;

- дотримуватися професійної етики та педагогічної культури, бути прикладом здорового способу життя;

- постійно підвищувати рівень професійної компетентності, опановувати нові методики, технології та форми організації занять з фітнесу.

Після з'ясування сутності педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу, відповідно до логіки наукового дослідження, виникає необхідність визначення структури означеної професійної якості та здійснення її операціоналізації через систему взаємопов'язаних компонентів.

Ми розглядаємо ці компоненти як систему взаємопов'язаних елементів, що характеризують рівень професійної підготовленості, педагогічної культури та здатності фахівця до ефективної професійно-педагогічної взаємодії з клієнтами різних вікових груп.

Структуру педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу доцільно представити у вигляді таких взаємопов'язаних (інтегративних) компонентів, які відповідають логіці компетентнісного підходу та специфіці діяльності у сфері фітнесу й оздоровчої рекреації: мотиваційно-ціннісний, професійно-технологічний (що інтегрує когнітивний та операційний аспекти), комунікативно-педагогічний, інноваційно-рефлексивний.

Мотиваційно-ціннісний компонент педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу виступає фундаментальною основою його професійної діяльності, визначаючи внутрішню готовність фахівця до реалізації педагогічних функцій у сфері фітнесу. Він відображає професійну спрямованість особистості тренера-викладача з фітнесу, що базується на усвідомленні соціальної значущості своєї професії та особистісному прийнятті й інтеріоризації цінностей здорового способу життя.

Сутність компонента полягає у трансформації зовнішніх вимог професійної діяльності у внутрішні переконання фахівця, що визначають його ставлення до професії, тих, хто займається, і власного професійного розвитку. Він інтегрує систему мотивів, цінностей і професійних установок,

які забезпечують стабільність професійної поведінки педагога та спрямованість його діяльності на досягнення позитивних освітніх, оздоровчих та соціалізаційних результатів.

Важливо зазначити, що мотиваційно-ціннісний компонент виконує регулятивну функцію у структурі педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу, оскільки саме рівень його сформованості визначає ефективність використання фахівцем професійних знань, умінь і навичок у процесі організації та проведення занять з різними групами населення. Він забезпечує узгодженість професійних дій тренера-викладача з педагогічними цілями, соціальними цінностями та потребами осіб, які займаються фітнесом.

Професійно-технологічний компонент педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу відображає систему професійних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для ефективного планування, організації та реалізації оздоровчо-тренувального процесу. Він є синтезом фундаментальних знань (з анатомії, фізіології, біомеханіки, нутриціології) та практичних умінь щодо їх реалізації в оздоровчо-тренувальній діяльності.

Зазначений компонент передбачає не лише когнітивну готовність тренера до розроблення тренувальних програм, а й безпосереднє володіння технікою виконання вправ, навичками використання фітнес-обладнання та здатність до проєктування й технологічного забезпечення індивідуалізованої траєкторії розвитку особистості, яка займається фітнесом.

Сутність професійно-технологічного компонента, як результат інтеграції когнітивного та операційно-діяльного складників, полягає у трансформації теоретичних знань у практично значущий оздоровчий результат.

Комунікативно-педагогічний компонент педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу відображає систему професійно важливих комунікативних умінь і педагогічних якостей, що забезпечують ефективну взаємодію фахівця з людьми, які займаються фітнесом, їхніми батьками, колегами та іншими учасниками освітнього процесу. Він виступає інструментом реалізації педагогічної діяльності тренера та визначає характер його професійного спілкування, здатність формувати сприятливий психологічний клімат у групі й підтримувати конструктивні взаємини з вихованцями.

Даний компонент передбачає здатність тренера-викладача з фітнесу до ефективної комунікації з особами різних вікових груп, врахування їхніх індивідуальних особливостей, рівня фізичної підготовленості та мотивації до занять. Він включає володіння педагогічним тактом, емпатією, культурою професійного спілкування, а також уміння створювати позитивну атмосферу під час проведення занять і стимулювати інтерес до систематичної фізичної активності. Сутність комунікативно-педагогічного компонента полягає у забезпеченні результативної педагогічної взаємодії, що ґрунтується на принципах партнерства, довіри, взаємоповаги та педагогічного лідерства. Важливим аспектом цього компонента є здатність

тренера-викладача управляти поведінкою групи, підтримувати дисципліну та організованість під час занять переважно засобами педагогічного впливу (авторитет, переконання, особистий приклад, а не через примусові методи впливу).

Інноваційно-рефлексивний компонент відображає здатність використовувати сучасні інноваційні та цифрові технології у процесі організації занять, моніторингу фізичного розвитку вихованців, підвищення ефективності навчально-тренувального процесу та професійного саморозвитку.

Об'єднання інноваційного та рефлексивного аспектів обумовлено тим, що ефективно впровадження нових технологій неможливе без критичного оцінювання їх доцільності. Рефлексія виступає внутрішнім фільтром, який дозволяє аналізувати ефективність застосовуваних методик і технологій, а інноваційність забезпечує розвиток через залучення сучасних цифрових ресурсів (Smart-технологій, мобільних додатків, систем моніторингу серцевого ритму тощо).

Висновок та перспективи подальших розвідок напрямку. У результаті проведеного теоретичного аналізу наукових джерел та узагальнення сучасних підходів до розуміння феномену педагогічної майстерності встановлено, що педагогічна майстерність тренера-викладача з фітнесу є інтегративною професійною характеристикою фахівця, яка відображає рівень сформованості його психолого-педагогічних, методичних, оздоровчо-фітнесових компетентностей, професійно важливих особистісних якостей і здатність ефективно організувати безпечний та результативний навчально-тренувальний процес.

Теоретично обґрунтовано структуру педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу як цілісної системи взаємопов'язаних компонентів, що відповідають логіці компетентнісного підходу та сучасним вимогам професійної діяльності у сфері фізичної культури і оздоровчого фітнесу. Визначено зміст і функціональне призначення мотиваційно-ціннісного, професійно-технологічного, комунікативно-педагогічного та інноваційно-рефлексивного компонентів, взаємодія яких забезпечує системний характер розвитку педагогічної майстерності тренера-викладача та підвищення ефективності його професійної діяльності.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості використання запропонованої структури педагогічної майстерності тренера-викладача з фітнесу у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців, розробленні освітніх програм, навчально-методичних матеріалів, а також у системі оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей фахівців у сфері фітнесу.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язані з розробкою критеріїв, показників і рівнів її сформованості, а також для практичної реалізації у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері фітнесу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Верітов О. І., Дядечко І. Є., Бублик С. А., Крижанівська О. Ф. Професійна майстерність тренера: педаго-

гичний і професійний вимір у спортивній підготовці. *Фізичне виховання та спорт*. 2025. № 3. С. 80–85.

2. Кліш І.С. Майстерність тренера у підготовці юних спортсменів. *Соціальна адаптація особистості в сучасному суспільстві, ортобіоз та паліативна допомога із циклу: психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування на виклики сучасності*: Матер. ІХ Науково-практичної інтернет-конференції (з міжнародною участю) 28 листопада 2022р. Луцьк: ПП Іванюк ВП. 2022. С.165–167.

3. Кошева Л. В. Педагогічна майстерність фахівців з фізичної культури і спорту: навчально-методичний комплекс. Краматорськ, 2020. 124 с.

4. Папуча В.М. Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичного виховання в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. 20 с.

5. Педагогічна майстерність: підручник / за заг. ред. Т. В. Петровської. К. : Видавець Позднішев, 2024. 402 с.

6. Хома Т. В. Формування педагогічної майстерності в майбутніх учителів фізичної культури. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75. Т. 3. С. 123–127.

REFERENCES

1. Veritov O. I., Diadachko I. Ye., Bublyk S. A., Kryzhanivska O. F. (2025). Profesiina maisternist trenera: pedahohichnyi i profesiyni yumir u sportyvni pidhotovtsi [Professional mastery of a coach: pedagogical and professional dimension in sports training]. *Fizyczne vykhovannia ta sport*. 2025. №. 3. S. 80–85. [in Ukrainian]

2. Klish, I. S. (2022). Maisternist trenera u pidhotovtsi yunyk sportsmeniv [Coach mastery in training young athletes]. *Sotsialna adaptatsiia osobystosti v suchasnomu suspilstvi, ortobioz ta paliatyvna dopomoha iz tsyклу: psykhohichni skladovi staloho rozvytku suspilstva: poshuk psykhohichnoho obgruntuvannia na vyklyky suchasnosti: Materialy IX naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (z mizhnarodnoiu uchastiu) 28 lystopada 2022 r. Lutsk: PP Ivaniuk VP. P. 165–167. [in Ukrainian]*

3. Kosheva, L. V. (2020). Pedahohichna maisternist fakhivtsiv z fizychnoi kultury i sportu: navchalno-metodychnyi kompleks [Pedagogical mastery of specialists in physical culture and sports: educational and methodological complex]. *Kramatorsk*. 124 s. [in Ukrainian]

4. Papucha, V. M. (2010). Formuvannia pedahohichnoi maisternosti maibutnoho vchytelia fizychnoho vykhovannia v protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of pedagogical mastery of future physical education teachers in the process of professional training]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04. *Zaporizhzhia*. 20 p. [in Ukrainian]

5. Petrovska, T. V. (2024). Pedahohichna maisternist: pidruchnyk [Pedagogical mastery: textbook]. Kyiv: Vydavets Pozdnyshchev. 402 s. [in Ukrainian]

6. Khoma, T. V. (2021). Formuvannia pedahohichnoi maisternosti v maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Formation of pedagogical mastery in future physical education teachers]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 3. 75. Vol. 3. S. 123–127. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОВАЛЬОВА Юлія – кандидат педагогічних наук, Заслужений тренер України з плавання, старший викладач кафедри спортивних ігор та масових видів спорту Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: дослідження виховання морально-вольових якостей, підготовка майбутніх вчителів та тренерів до навчально-тренувальної діяльності.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOVALOVA Yuliia – Candidate of Pedagogical, Senior Lecturer of the department of Sports Games and Popular Sports of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: the study of the development of moral and volitional qualities, and the preparation of future teachers and coaches for educational and training activities.

Стаття надійшла до редакції 03.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 10.01.2026 р.

УДК 005.94:331:338:378:81

JEL Classification Code I23, I25, J11, L93, M5

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-299-306

МІРОШНИЧЕНКО Інга –

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту авіаційної діяльності
Української державної льотної академії
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8193-5403>
e-mail: inga-m@meta.ua

КАЛІНІЧЕНКО Віра –

кандидат філологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов професійного спрямування
Донецького національного університету імені Василя Стуса
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9675-9174>
e-mail: kalinichenko.v@donnu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ ТА МОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НЕФІЛОЛОГІЧНИМИ НАПРЯМАМИ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ ГЛИБИННОГО ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

У статті розкрито питання формування фахових та мовних компетентностей здобувачів вищої освіти як ключового чинника розвитку їх глибокого професійного потенціалу. Актуальність дослідження зумовлена посиленнями вимогами до якості підготовки сучасних фахівців, що передбачає не лише оволодіння професійними знаннями, а й здатність ефективно комунікувати в професійному середовищі, зокрема іноземною мовою. Здійснено аналіз науково-теоретичних джерел у контексті професійної